

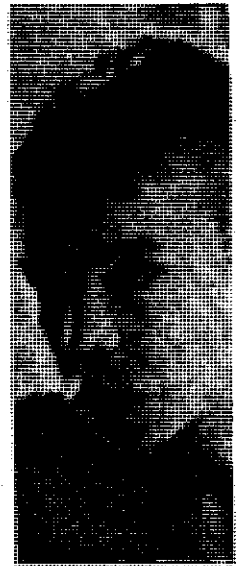
جرایم جوانان و خردسالان

پیشگیری کرد ؟

جامعه بیدار حتی نسبت باطفالی که هنوز بدنیا نیامده اند ، چاره اندیشی میکند!

دستگاههای دولتی در مقابل جوانان و خردسالان چه مسئولیتی دارند؟

خانه ، مدرسه ، اجتماع : کلاسهای که هم ممکن است «نابله» بوجود بیاورد وهم «جنایتکار».

مبارزه با الکلیسم - توسعه بهداشت -

تعلیم و تربیت صحیح

بیش از نیم قرن است که مسأله کودکان خطاکار و راه پیشگیری از خطای آنان مورد توجه خاص حقوقدانان و جامعه‌شناسان و روانپزشکان قرار گرفته وهمه آنان کوشیده‌اند که همزمان با شناسائی و نمایاندن علل وانگیزه‌های ارتکاب جرایم خردسالان وجوانان راه پیشگیری آن را نیز بیابند . از پایان قرن نوزدهم باین سوی - قضات دادگاههای مخصوص اطفال ، نمایندگان مؤسسات حفظ وحمايت کودک وکلینیکهای پزشکی - روانی - مراکز مطالعه در امر اطفال و حتی مدارس ، تحقیقات مهمی در این زمینه بعمل آورده‌اند زیرا چنانکه «مانیول» Magnol دانشمند معروف فرانسوی معتقد است ،

«همانطور که در مورد سلامت بدن ، پیشگیری مهمتر از معالجه است و این امر بایستی با استفاده از بهداشت صحیح ومناسب انجام یابد ، از لحاظ اجتماعی نیز پیشگیری از ارتکاب جرایم پیش از تنبیه ومجازات مجرم اهمیت دارد» .

برای اینکه بتوانیم موفق به پیشگیری جرایم وخطاها گردیم بایستی قبلادری یافتن علل

و عوامل آن برآئیم تا بتوانیم آنرا از طریق مطالعه و بررسی منظم و تجربی روی جوانان و اطفال خطا کار، رفع و برطرف سازیم.

در مقاله گذشته بطور مختصر پاره‌ای از عوامل مهم ارتکاب جرائم جوانان و خردسالان ریاد آور شدیم و اینک نحوه و راه پیشگیری جرائم جوانان را شرح می‌دهیم:

بر طرف نمودن کلیه علل و عوامل ارتکاب جرائم جوانان و خردسالان و جلوگیری کامل از مرنوع خطا و مجرمیت آنان حتی با استفاده از کلیه وسائل موجود، امکان پذیر نیست. بدین معنی که نمیتوان با اتخاذ تدابیر و استفاده از وسائلی که در اختیار است، امیدوار بود که واقماً از ارتکاب جرائم جوانان و خردسالان بکلی جلوگیری بعمل آید. پس چه باید کرد؟ آنچه را که ما باید انجام دهیم یافتن تدابیر مناسبی بمنظور تقلیل ارتکاب جرائم، از طریق کوشش در رفع و ناسابودی علل و عوامل آن و همچنین بهبود و اصلاح اخلاق و رفتار خردسالان و جوانان است.

عده زیادی از دانشمندان معتقدند که ارتکاب جرم و خطا کمتر در اثر انگیزه و سنا حادثه واحدی انجام مییابد بلکه علل و عوامل متعددی دست به داده و راه را برای ارتکاب جرائم و خطاهای مختلف هموار مینمایند و یا جوانان را با ارتکاب چنین جرائمی وادار میسازند.

بنابراین اگر بین دستگاههای دولتی مسئول مراقبت و سرپرستی جوانان و خردسالان و همچنین خانواده‌ها بمنظور نظارت دائم بر جوانان و وقت در اعمال و رفتار و تربیت آنان هماهنگی وجود داشته باشد میتوان امیدوار بود که از ارتکاب جرائم ببقدر زیاد کاسته شود و تاهنگامیکه چنین هماهنگی بین مراجع مذکور نباشد نبل بهدف عظیمی که مورد نظر ماست یعنی تربیت کامل کودکان و از بین بردن عوامل ارتکاب جرم و خطا و بالاخره هدایت آنان براه راست، میسر نخواهد بود. در اغلب کشورهای مترقی جهان چنین هماهنگی بچشم میخورد و دائماً نیز اقداماتی در زمینه توسعه آن انجام مییابد مخصوصاً از زمان جنگ جهانی دوم کنگره‌های بین‌المللی متعددی تشکیل شده و سازمانهای جهانی نیز در زمینه تحقیقات مربوط به جرم‌شناسی و دفاع اجتماعی فعالیت‌های زیادی کرده‌اند و حتی شورای اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل متحد نیز توصیه نموده که دو موضوع «تدابیر پیشگیری جرائم جوانان» و «تربیت مجرمین» جزء دستور دوره اجلاس کمیسیون مسائل اجتماعی قرار گیرد.

بطوریکه ملاحظه می‌گردد این مسئله بسبب اهمیتی که کسب نموده از کادر حقوق داخلی کشورها خارج شده و جنبه جهانی بخود گرفته است.

بطور کلی تدابیری را که میتوان در زمینه پیشگیری ارتکاب جرائم و خطای اطفال معمول داشت، بدو دسته تقسیم می‌گردد.

الف - تدابیر احتیاطی در زمینه یافتن علل جرم و خطای جوانان و خردسالان قبل از ارتکاب جرم و طریق پیشگیری آنها.

ب - تدابیر مربوط بدوران پس از ارتکاب جرم و خطای اطفال و جوانان و همچنین اقدامات مربوط به اصلاح آنان.

۱- تدابیر احتیاطی: در بحث گذشته دیدیم که مسئله توارث - ابتلاء بامراضی از قبیل سل و سفلیس - وضع خانواده‌گی اطفال و بالاخره دوستان و معاشران آنها هر یک بنوبه خود از عوامل ارتکاب جرم و خطای جوانان و خردسالان محسوب می‌گردد. اکنون میخواهیم راه پیشگیری خطا کاری و جرم اطفال و بطور کلی مجرمین را بررسی و بیان کنیم. در اینجا ناچار باید

به دوران قبل از ارتکاب جرم و خطا توجه کنیم زیرا که پیشگیری باید پیش از وقوع حادثه باشد. و چون دانشمندان و پزشکان روانشناس و متخصصین فن معتقدند که زمینه‌ها و شرایط مساعد برای خطای کودکان به دوران قبل از تولد طفل نیز مربوط میشود لذا این قسمت از بحث را به دو بخش تقسیم می‌کنیم:

اول - تدابیر احتیاطی قبل از تولد طفل .

دوم - تدابیر احتیاطی که هنگام تولد طفل و پس از آن باید اتخاذ گردد .

اول - تدابیر احتیاطی قبل از تولد طفل

دکتر هویر Hoyer در مطالعاتی که راجع به اطفال غیر طبیعی و ارتکاب جرم بوسیله آنان بعمل آورده است چنین اظهار عقیده نموده که سفلیس ارثی با انواع مختلفی که دارد تأثیر زیادی در ابتلاء کودکان به جنون و غیر طبیعی بودن آنان مینماید و اضافه میکند که در جریان تحقیقاتی که در این زمینه بعمل آمده است آثار ارثی الک - سل موروثی - سفلیس ارثی کاملاً مشهود بوده است.

بنابراین اگر بخواهیم از زیاد جراثیم جوانان جلوگیری کنیم، بایستی اقدامات احتیاطی خود را به قبل از تولد طفل نیز گسترش دهیم. امروزه ثابت شده که بیشتر اطفالی که مبتلی به عیوب منزی هستند قابل علاج نیستند. بنابراین برای اینکه با چنین مواردی روبرو نگردیم بایستی علاج واقعه را قبل از وقوع بکنیم.

برای اینکه نوزادان سالم، قوی و تند رست بدنیا آیند، برای اینکه اطفال در حین تولد دارای نقص و عیب بدنی یا منزی نباشند در درجه اول باید اولیاء کودک خود سالم باشند و اگر احیاناً در طبقاتی از خانواده‌ها بیم آن رود که امراض ارثی و یا اعتیادات خانه بر انداز سبب نقص جسمانی و با عیوب اطفال گردد بایستی جداً بمبارزه دائم و قطعی برای رفع امراض مزبور دست زد. یکی از راههای مبارزه با امراض مزبور اتخاذ تدابیر بهداشتی مناسب و ایجاد بیمه‌های اجتماعی، تأسیس آسایشگاهها و بیمارستانها است که بایستی کاملاً مورد توجه اولیاء جامعه قرار گیرد.

در کشورهای متمدن جهان، قوانین زیادی در زمینه حفظ و حمایت کودک در مقابل امراض، الکلیسم و مواد مخدره وجود دارد ولی متأسفانه عملاً قوانین مزبور با شدت لازم به مرحله اجرا در نمی‌آید و همچنین متناسب با وضع کشورهای و شدت امراض نیست و مخصوصاً فقدان مؤسسات متناسب نیز خود یکی از علل بزرگ عدم موفقیت در این زمینه میباشد.

برای موفقیت در این امر تنها تدوین قوانین کافی نیست بلکه بایستی بطرق مختلفی از جمله تبلیغات و راهنمایی‌های مناسب جهت جلوگیری از استعمال و مصرف مشروبات الکلی و تشویق جوانان به انواع مختلف ورزشهای سالم و در عین حال نشان دادن خطرات شدید مسمومیت با آنان دست زد (در بعضی کشورها مبارزه با الکلیسم نتایج درخشانی داشته است) از اقدامات دیگری که بایستی در این زمینه انجام یابد معاینه دقیق پزشکی و روانی قبل از ازدواج میباشد بنحویکه بدون دریافت گواهی تندرستی کامل پسر و دختر، ازدواج انجام نپذیرد.

پزشکی که اقدام به چنین آزمایشهایی میکند بایستی با اهمیت خطیری که بمعهده دارد کاملاً آشنا باشد و معاینه را با دقت لازم انجام دهد و اگر یکی از طرفین مبتلی به امراض واگیردار و یا مبتلا به بعضی مسمومیت‌های ناشی از استعمال مواد مخدره باشد مراتب را یادداشت و به اداره مرکزی که کلیه گواهیها از آنجا صادر میگردد گزارش نماید تا در آئینه نیز هنگام مراجعه

شخص مبتلا برای دریافت گواهی مجدد مورد توجه قرار گیرد. در اکثر کشورهای جهان مقرراتی در این زمینه وجود دارد بطوریکه نه تنها شوهر بلکه زوجین ملزم هستند قبل از عقد ازدواج به پزشک مراجعه و تحت معاینه دقیق قرار گیرند.

در فرانسه قانون مربوط به حمایت مادران و فرزندان اول خانواده، مقرر داشته است که طرفین ازدواج بایستی حد اقل یکماه قبل از تاریخ عقد ازدواج به مراجع مربوطه مراجعه و تحت معاینه دقیق قرار گیرند و گواهی صحت مزاج و عدم ابتلاء آنها بامراض واگیردار و اختیاد بالکلیسم و مواد مخدره صادر شود.

در کشورهای آلمان و آمریکای شمالی و فنلاند وعده دیگری از کشورها قدم را فراتر نهاده و قوانین مخصوصی در مورد افرادی که ممکن است بامراض جسمانی و روحی مبتلا باشند و محتمل است این بیماریها به اطفال آنان سرایت کند وضع و تدوین کرده اند.

در ایران نیز از چندی قبل قانونی در زمینه آزمایش پزشکی زوجین به تصویب رسیده و بموجب آن طرفین بایستی قبل از ازدواج به پزشک متخصص مراجعه و از لحاظ ابتلاء به امراض واگیردار و اعتیادات مضره معاینه و گواهی پزشکی جهت آنان صادر گردد و دفاتر اسناد رسمی ملزم هستند هنگام ثبت ازدواج گواهی مزبور را از زوج مطالبه نمایند.

دوم - تدابیر احتیاطی که هنگام تولد طفل و پس از آن باید اتخاذ گردد :

زنان باردار در تمام مدت حاملگی بایستی از اقدام به هرگونه کار سخت و کسالت آور خودداری کنند - مددکاران اجتماعی و عنداللزوم پزشکان بایستی همواره وسائل بهداشتی را از لحاظ حفظ و حمایت مادران باردار در اختیار آنان قرار داده دستورات پزشکی لازم را در این زمینه صادر نمایند و بعضی تولد نوزاد توجه و مراقبت خاصی در مورد او معمول شود. کودک نوزاد بایستی در تمام دوران اولیه زندگی از حمایت اجتماعی و بهداشتی برخوردار گردد و در طی دوران مدرسه نیز با توجه باینکه کودک اجباراً سالهای زیادی از عمر خویش را در مدارس میگذراند بایستی مورد توجه دقیق و مخصوص باشد و اگر کودکانی یافت شوند که مبتلا به بعضی امراض واگیردار ارثی و یا عیوب و نقائص مغزی باشند آنان را از معاشرت با سایر کودکان بازدارند.

البته بایستی بدو در مورد این قبیل کودکان آزمایشهای لازم بعمل آید و آنگاه آنان را در کلاسهای مخصوص که بدین منظور تأسیس میشود راهنمایی نمایند تا در آنجا از طریق آموزش و پرورش که مختص این طبقه از خردسالان است تربیت گردند.

تجرباتی که در سایه کمک معلمین روانشناس و همچنین توجه به بهداشت و سلامت روحی کودکان از این کلاسها بدست آمده است بسیار مورد توجه بوده و سبب تأسیس بیشتر این قبیل کلاسها مخصوصاً برای کودکان رام نشدنی و تحمل ناپذیر گردیده است. چنانکه از این نوع کلاسها در لوزان و زنو تعداد زیادی تأسیس گردیده است.

علاوه بر اقداماتی که برای کودکان ناراحت و مبتلا بامراض گوناگون انجام می یابد بایستی در مورد سایر اطفال دبستانی و دبیرستانی نیز تدابیری اتخاذ گردد. از جمله دفترچه بهداشت و تندرستی کودکان تنظیم و برای هر یک از اطفال بطور جداگانه نگهداری شود و وضع سلامت آنان را هر چندگاه در آن ثبت نمایند. این کار مراقبت پزشکی را تسهیل میکند و کنترل

تندرستی آنان را آسان میسازد. علاوه بر اقداماتی که از طرف اولیاء مدارس انجام می‌یابد اولیاء کودک نیز بایستی در کنترل کودکان خود و اطمینان از این که واقفاً بطور مرتب در کلاس حاضر میگردند کوشا باشند و همچنین بایستی تدابیر جدیدی اتخاذ گردد که اولیاء کودک قانوناً مکلف شوند که در این امر مراقبت بیشتری معمول دارند و معلمین و مربیان نیز باید بنوبه خود مراقبت بعمل آورند که از غیبت بدون عذر ووجه دانش آموزان جلوگیری بعمل آید. ضمناً باید برای کودکان تنبیل و کودن و فراریان از کلاس و مدرسه طریقه آموزش و پرورش مخصوصی در نظر گرفته شود که متناسب با روحیه آنان باشد. از طرفی مقامات مسئول نیز بایستی در مورد بهبود شرایط اقتصادی خانواده‌ها و تخریب خانه‌های محقر و مساکن کثیف و ساختن منازل جدید و نو و ایجاد محله‌های تمیز - حتی الامکان در نقاط خوش آب و هوا - تدابیری اتخاذ نمایند.

بایستی معمولاً تدابیر شخصی و ابتکارات خصوصی و همچنین اقدامات مقامات دولتی بایکدیگر تلفیق گردد و کوششهای در زمینه حفظ و نگاهداری کودکان بعمل آید، زیرا قرداد و محرومیت خانواده‌ها آثار بسیار زیان‌بخشی بر اخلاق جامعه بجای نهاده و چنانکه در گذشته بیان گردید، در تعادل روحی اطفال تأثیر شدید دارد.

در خارج از محیط مدرسه نیز بایستی مراقبت لازم از کودک بعمل آید زیرا قدرت پذیرش و تقلید کودکان بسیار شدید و بیشتر از جوانان و بزرگسالان است، بنابراین باید حتی الامکان و بنحویدی در مقابل آثار مخالف اخلاق از قبیل فیلم‌ها و مطبوعات و همچنین انتشاراتی که سبب تشویق جوانان بارتکاب جرائم از طریق داستانهای جنائی و عکسهای از این قبیل میگردد مبارزه نمود.

کنترل سالنهای سینمایی نیز بایستی بنحو بسیار جدی انجام پذیرد.

حد اقل سن برای ورود به سالنهای سینمایی و تماشای فیلمهای پلیسی، عشقی و امثال آن بایستی در تمام کشورها به ۱۸ سال برسد زیرا جوانان و خردسالان کوچکتر از ۱۶ سال، غالباً تحت تأثیر فیلمهای خلاف اخلاق قرار میگیرند. همچنین بایستی قوانینی جدی در زمینه مسئولیت سینماها و مطبوعات وضع گردد و جدا اجرا گردد و تنها روی کاغذ نباشند.

از تدابیر دیگری که در مورد کنترل کودک و پیشگیری از ارتکاب جرائم باید انجام داد توجه به ایام بیکاری کودک میباشد، بدین معنی که بایستی مراقبت کامل بعمل آید که در ایام بیکاری برای کودکان و خردسالان اشتغالات سالم در نظر گرفته شود که در عین حال که آنان را سرگرم میسازد آموزنده نیز باشد چه اگر کودک نداند که ایام بیکاری خویش را چگونه سپری سازد بیم آن می‌رود که در شرایط ارتکاب اعمال خطرناک سرنگون گردد.

ایجاد وسائل ورزشی و تنظیم تفریحات و بازیهای سالم در هوای آزاد که ضمن تأمین سلامت جسمانی هوش و ذکاوت وی را نیز تقویت خواهد بخشید از اهم مسائلی است که باید نسبت بدان توجه کامل بعمل آید.

روش ایجاد سازمانهایی نظیر پیش‌آهنگی و ارزش آن در تربیت کودکان مورد تأیید غالب دانشمندان قرار گرفته است. زیرا در روشهای مزبور از طرفی ذوق و سلیقه و احتیاجات کودکان مورد توجه قرار میگیرد و از سوی دیگر شخصیت کودک و سایر صفات حسنه وی تقویت میگردد.

بطور کلی سنینی که جوانان و خردسالان در مدارس و هیئت نیمکتهای دبستان و دبیرستان بسر میبرند مهمترین مرحله تربیت آنان محسوب میگردد. و هرگونه اقدامی که در زمینه تربیت و تعلیم آنان و پیشگیری از ارتکاب جرائم و سلبه آنان انجام یابد نقش عمده‌ای در سر نوشت اینگونه اطفال خواهد داشت.